Nro. 28.

GAZETA LWOWSKA.

we Wtorek dnia 7. Kwietnia 1812.

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Z Paryża d. 16. *Marca.* — Monitor dzisieyszy umieścił wypadki posiedzeń Senatu, które się dnia 10 i 13 b. m. pod prezydencyą Xięcia Arcykanclerza Państwa odprawiły.

Na posiedzeniu dnia 10 b. m. przełożył Xiąże Bassano Minister Spraw zewnętrznych następuiący rapport:

Rapport Ministra Spraw zewnętrznych do Jego C. K. Mości.

Nayiaśnieyszy Panie! — Prawa morskie Neutralnych oznaczone zostały traktatem Utrechtskim, który stał się powszechném dla Narodów prawem. — Prawo to we wszystkich następnych traktatach słownie ponawiane, uświęciło następuiące zasady: Bandera broni ładunek. (Wolny okręt, wolny towar.) Towar nieprzyiacielski pod neutralną banderą iest neutralnym, a neutralny towar pod banderą nieprzyiacielską nieprzyiacielskim. — Jedyne towary, których bandera neutralna bronić nie może, są towary kontrabandowe; a iedyne kontrabandowe towary są broń i potrzeby woienne. — Przezieranie neutralnego okrętu przez okręt zbroyny, może tylko przez małą liczbę ludzi bydź uskutecznione, a okręt zbroyny powinien stać daléy, iak na wystrzał z działa. — Każdy okręt neutralny może z iednego nieprzyiacielskiego portu do drugiego, iako też z nieprzyiacielskiego do neutralnego portu odprawiać żeglugę i handel prowadzić. — Wyiętemi są od tego iedynie porty w saméy rzeczy blokowane; a porty w rzeczy saméy blokowane są takie, które będąc opasane i oblężone mogą bydź wzięte, a do których zatém okręt kupiecki bez niebezpieczeństwa zawiiać nie może.

Te są obowiązki, które mocarstwa woiuiące ku neutralnym wypełniać powinny; te są obopólne prawa tak iednego iak drugiego; te to są maxymy, które przez traktaty składaiące prawo publiczne Narodów uświęcone zostały. Często poważała się Anglia stawiać na ich mieysce dowolne i tyrańskie zasady. Niesprawiedliwe iéy przywłaszczania bywały odrzucane od wszystkich Rządów, które szły za głosem honoru i umiały czuć interes ludów swoich. Była zatém Anglia ustawicznie zmuszaną do uznania w traktatach swoich tych zasad, które obalać chciała; a gdy pokóy Amieński został złamanym, opierało się ieszcze prawodawstwo na dawnych swoich posadach.

Przez zbieg zdarzeń następnych przyszło do tego, że Marynarka angielska stała się licznieyszą od połączonéy siły morskiéy wszystkich innych Narodów. Tu dopiéro sądziła Anglia, że nadeszła chwila, gdzie nieobawiaiąc się iuż niczego, na wszystko poważyć się może. Postanowiła natychmiast poddać żeglugę na wszystkich morzach tymże samym prawom, którym żegluga na Tamizie podlega. — W roku 1806tym poczęło się wykonanie tego systematu, podług którego powszechne prawo Narodów ulégać miało rozkazom gabinetowym i przepisom Londyńskiéy Admiralicyi. — Oświadczenie pod dniem 16 Maia zniszczyło iednem słowem prawa wszystkich Państw nadmorskich, i wydało zakaz handlu niezmiernéy rozciągłości brzegów i całym Państwom. Od téy chwili, nie uznawała iuż więcéy Anglia żadnych Neutralnych na morzu. — Rozkazy roku 1807go wydane, włożyły na każdy okręt gdziekol-

wiekbądź płynący obowiązek zawiiania do angielskich portów, płacenia Anglii haraczu, i poddawania towarów pod taryfy celnych urzędów angielskich. — Oświadczeniem roku 1806go, zakazano Neutralnym wszelką żeglugę; rozkazami roku 1807go powrócono im wolność żeglugi, lecz nie powinni byli robić z niéy żadnego innego użytku, iak tylko wysługiwać się handlowi angielskiemu stosownie do rachuby iego interessów i korzyśc — Tak więc zdiął Rząd angielski maskę, pod którą swoie proiekta ukrywał; ogłosił swoie uniwersalne panowanie na morzach, uważał wszystkie ludy za zaczynszowane, i zwalił na ląd stały ciężar kosztów teyże samey woyny, którą przeciw niemu utrzymywał.

Te niesłychane prawidła wzbudziły powszechną niechęć w tych mocarstwach, którym święte było uczucie ich praw i niepodległości. Lecz w **Londynie** posunięto dumę narodową do naywyższego stopnia; pokazywano ludowi angielskiemu bogatą przyszłość, pełną nayświetnieyszych nadziei. Nikt nie miał się odtąd z nim ubiegać o korzyści handlu i przemysłu; płody obu światów miały płynąć do portów iego, hołdować morskiéy i handlowéy udzielności Anglii przez opłacanie podatków, a potém dopiero obciążone niezmiernemi wydatkami, od których szczególnie tylko towary angielskie wolnemi bydź miały, obcym dostawać się Narodóm.

Wasza Cesarska Mość przeyrzałeś iednym rzutem oka wszystkie nieszczęścia zagrażaiące stałemu lądowi. Natrafiłeś natychmiast na przyzwoite środki. Zniszczyłeś wyrokami swoiemi to nadęte i nieprawe przedsięwzięcie, gwałcące wszystkich Państw niepodległość i prawa wszystkich Narodów. — Wyrok **Berliński** był odpowiedzią na oświadczenie roku 1806go. Blokada wysp angielskich, użytą została iako środek przeciwny przedsięwziętéy przez Anglię urojonéy blokadzie. — Wyrok **Medyolański** był odpowiedzią na rozkazy roku 1807go; ogłosił on każdy statek za **wyzuty z narodowości**, który tylko zawiiaiąc do portów angielskich, lub płacąc Anglii haracz podda się, i tym sposobem wyrzecze się niepodległości swoiéy bandery; wszystkie towary handlowe i rękodzielniane angielskie, zostały blokowane na wyspach bretońskich; systema stałego lądu, wygnało ie z niego. Nigdy środek przeciwny prędzey, pewniéy i z takiem iak ten zwycięztwem swoiego nie dopiął celu. Wyroki Berliński i Medyolański obrociły też samą broń przeciw Anglii, którey ona przeciw handlowi świata użyła. Źródło kwitnącego handlu, które tak obfitém bydź sądziła, stało się źródłem nieszczęścia dla angielskiego handlu; zamiast haraczów skarb wzbogacać maiących, zachwiał coraz powiększaiący się zły kredyt maiątek Państwa i każdego obywatel .

Skoro tylko zapadły wyroki Waszéy C. K. Mości, przewidział cały ląd stały, że takie będą ich skutki, ieżeli dokładnie wykonywane będą; lecz chociaż Europa tak bardzo była przyzwyczaioną widzieć przedsięwzięcia Waszéy C. K. Mości szczęśliwym uwieńczone skutkiem, z trudnością mogła iednakże poiąć, iakiemi nowemi cudownemi czynami uskutecznisz N. Panie te wielkie plany, które się tak prędko spełniły. Uzbroiłeś Cesarzu całą swą potęgę, i nic cię od celu twoiego odwieśdź nie mogło. **Hollandya**, miasta **anzeatyckie**, brzegi iezioro **Zuyderskie** z morzem baltyckiem łączące, musiały bydź ziednoczone z Francyą, i tymże samym podlegać ustawóm; był to bezpośredni, nieuchronny skutek angielskiego prawodawstwa. Żadne uwagi nie mogły N. Panie w duchu twoim przeważyć piérwszego interessu twoiego Państwa. — Wasza Cesarska Mość zebrałeś natychmiast plony z tego ważnego postanowienia. Od 5ciu ćwierci roku, to iest od czasu połączaiącéy uchwały Senatu, uczuła Anglia cały ciężar wyroków Berlińskiego i Medyolańskiego. Pochlebiała sobie, że połknie handel całego świata, iednakże teraz lichwiarski i pokryiomy iéy handel, prowadzony bydź może tylko za pomocą 20000 corocznie wydawanych pozwoleń (licencyi); zniewolona ulégać prawu konieczności, zrzéka się aktu żeglugi, téy to pierwszéy posady swoiéy potęgi. Rościła sobie prawo do powszechnego panowania na morzach, a tymczasem zabroniona iest żegluga iéy okrętóm, których żaden port stałego lądu nie opuszcza; chciała wzbogacić skarb swóy tym haraczem, który iéy Europa płacić miała; a Europa nietylko się od obrażaiących przywłaszczeń Anglii, ale nawet i od tego uwolniła haraczu, który angielskiemu przemysłowi płaciła; pustkami stoią miasta fabryczne angielskie, a na mieysce wzrastaiącéy do owego czasu pomyślności, nędza nastąpiła; zniknienie gotowizny nabawiaiące trwogą, i zupełna w fabrykach i rękodziel-

niach nieczynność, burzą codziennie publiczną spokoyność; otoż to takie są wypadki, które dla Anglii z nieostrożnych doświadczeń iéy wyniknęły. Poznaie ona iuż, i z dnia do dnia więcéy poznawać będzie, że tylko w powrocie do sprawiedliwości i do zasad prawa Narodów swoie znaydzie ocalenie, a z dobrodzieystw neutralności pewnych Dworów tak dalece tylko korzystać może, iak dalece Neutralnym dozwala pożytków z ich neutralności. Lecz aż do owego czasu, i póki angielskie rozkazy gabinetowe cofnionemi nie będą, a zasady traktatu Utrechtskiego do mocy swéy nie powrócą, muszą wyroki Berliński i Medyolański przeciw tym trwać mocarstwóm, które dozwalaią wyzuwać z narodowości swoią banderę. Porty stałego lądu, nie mogą stać otworem ani banderóm z narodowości wyzutym, ani towarom angielskim.

Potrzeba otwarcie wyznać, że dla nienadwerężonego utrzymania tego wielkiego systematu konieczną iest rzeczą, ażebyś N. Panie tych potężnych użył środków, które są w mocy twoiego Państwa, i ażebyś u Poddanych swoich tę znalazł pomoc, którey nigdy na próżno od nich nie żądałeś. Cała potęga na skinienie Francyi gotowa, musi bydź w stanie udania się wszędzie, gdzie tylko bandera angielska i wyzute z narodowości, lub pod zasłoną angielskich woiennych okrętow płynące bandery lądować zechcą. Osobne woysko, maiące obowiązek bronienia naszych niezmiernie rozciągnionych brzegów, naszych woyskowych zbroi ni i troia iego rzędu twierdz, musi ręczyć Waszéy C. K. Mości za bezpieczeństwo krainy, powierzonéy iego waleczności i wierności; powróci ono tych walecznych, którzy przywykli pod okiem Waszey C. K. Mosci broniąc politycznych praw i zewnętrznego bezpieczeństwa Państwa walczyć i zwyciężać, okazałemu ich przeznaczeniu. Nawet składy korpusów nie będą iuż więcéy usuwane swoiemu pożytecznemu przeznaczeniu, utrzymania w liczbie i istotnéy zupełności czynnych wóysk naszych. Potęga Waszéy C. K. Mości stać będzie tym sposobem zawsze na naystraszniey-szym stopniu, a Cesarstwo francuzkie będz e się przez te trwałe urządzenie, którego interes, polityka i dostoyność iego doradzaią, w takiém znaydować położeniu, iż więcéy niż kiedyś na imie nienaruszonego i świętego zasłuży.

Od dawna iuż ministerium angielskie wieczną przepowiada woynę; iest to okropne przedsięwzięcie, do któregoby nawet nayrozhukańsza ambicya przyznawać się nie poważyła, a którego przyznawanie tylko dumnéy chełpliwości wymknąć się mogło; iest to okropne przedsięwzięcie, któreby iednakże dokonaném bydź mogło, gdyby Francya miała tylko spodziewać się przyrzeczeń bez rękoymi i niepewnéy trwałości, któreby większe od saméy woyny zrządzały nieszczęścia.

Pokóy, który N. Panie wsród swéy wszechmocności swoim ofiarowałeś nieprzyiaciołóm, uwieńczy twoie godne sławy usiłowania, gdy Anglia będąc stale od stałego lądu odpędzana i od wszystkich Państw których niepodległość naruszyła oddzieloną, zechce nakoniec znowu do tych zasad powrócić, na których wspieraią się posady związku Państw europeyskich; gdy uzna znowu prawa Narodów i szanować będzie prawa, traktatem Utrechtskim uświęcone. — Tymczasem musi lud francuzki wciąż bydź uzbroionym. Nakazuią to honor, interes, prawa i niepodległość ludów w iednéy i teyże saméy rzeczy ziednoczonych; a prócz tego pewnieysza iescze, często przez Waszą C. K. Mość ogłoszona wyrocznia, zamienia to uzbroienie w konieczne i święte prawo.

Potém czytał Xiąże Feltre Minister woyny, rapport do Jego C. K. Mości, który iest następuiącey treści:

Nayiaśnieyszy Panie! — Naywiększa część wóysk Waszéy C. K. Mości powołaną iest za granicę dla bronienia wielkiego interessu, który przewagę Państwa zapewnić, oraz wyroki Berliński i Medyolański dla Anglii tak zgubne, utrzymać powinien. Ledwie piętnaście upłynęło miesięcy, iak systema stałego lądu wykonywać zaczęto, a Anglia przywiedzioną iuż iest do ostateczności. Gdyby nie wypadki, których Wasza C. K. Mość przewidzieć nie mogłeś, krótki ten przeciąg czasu możeby iuż był dostatecznym do zniszczenia zupełnie pomyślności Anglii, i do przyprowadzenia iéy wewnątrz do nader krytycznego stanu, któryby w zły kredyt wprawił stronników woyny, a mężów kochaiących umiarkowanie i sprawiedliwość, powołał do ministerium. — W każdym przypadku nikt nad Waszą C. K. Mość nie umié lepiéy oczekiwać po czasie tego, co czas zrządzić powinien, oraz wykonywać z niewzruszoną stałością systema i postępować

wciąż podług planu, którego nieomylne skutki Wasza C. K. Mość naprzód wyrachowałeś. — W ciągu oddalenia się naywiększéy części wóysk naszych liniowych, liczne porty morskie, warowne mieysca i ważne w Państwie punkta, będą musiały przez 5te bataliony, przez odwody i woysko morskie bydź strzeżonemi; to zaś ten przynosi uszczerbek, że piąte bataliony i odwody przez marsze i przeciwne marsze, bezustannie od swego właściwego przeznaczenia, to iest: od dostarczania dla wóysk czynnych ustawicznego nadrostu, odrywane bydź muszą. Marsze te unużaią żołniérza i sprawuią w administracyi zawiłość. Widząc nareście powołane tak liczne woyska za wszystkie granice Państwa, nie możnaby mieć za złe obywatelóm, gdyby ci nie znaiąc wszystkich wewnątrz Kraiu od Rządu do obrony przedsięwziętych środków, nieiaką czuli obawę; iuż ta sama obawa, sprzeciwia się dostoyności Państwa; trzeba tedy zatamować to źródło przez wystawienie konstytucyinéy, iedynie tylko do strzeżenia Kraiu przeznaczonéy potęgi.

Podług praw naszych konstytucyinych, powinna gwardya narodowa szczególnie strzedz naszych granic, portów i składów morskich, zbroiowni i mieysc warownych; lecz gwardya narodowa, którą ogółem wszyscy składaią obywatele, nie może na czas długi do innéy, iak tylko do mieyscowéy i momentalnéy używaną bydź służby. — Ieżeli podzielemy gwardyę narodową na trzy powstania (ban), pierwsze z nich obeymować będzie wszystkich 6ciu ostatnich klass konskrypcyonistów od 20 do 26 lat maiących, a do czynnego woyska niepowołanych; drugie mężów od 26 do 40 lat, a trzecie od 40 do 60ciu lat; można będzie zatém użyć pierwsze powstanie do służby czynnéy, drugie zaś i trzecie powstanie, będzie naówczas tylko mieyscową, do utrzymania wewnętrznéy policyi przeznaczoną służbę odbywać. — Pierwsze powstanie na rok 1812ty obeymuiąc konskrypcyonistów od roku 1806go aż do 1812go, którzy do czynnego woyska powołanemi nie byli, od tego czasu nie pożenili się, i są zdrowi, mocni, oraz do służby zdatni, wynosiłoby 600000 ludzi. — Przekładam Waszéy C. K. Mości, ażeby 100 rot (kohortów) wybrać z téy liczby, przezcoby 5ta część z klass konskrypcyonistów roku 1807, 1808, 1809, 1810, 1811 i 1812go, wyruszyć musiała. Ludzie ci powinni bydź w głównem mieyscu każdéy woyskowéy diwizyi urządzeni i ubrani. Officérowie i żołniérze, którzy w liniiowém woysku służyli, będą mogli bydź krzewami tych rót. — Każda takowa rota składaiąca się z 8 kompanii, iako to: z 6ciu kompanii piechoty, iednéy artyleryi i iednéy odwodowéy, wynosiłaby około 1000 ludzi. Tym sposobem miałbyś Wasza C. K. Mość 100 takich rót czyli bataliionów ustawicznie pod bronią podzielonych na brygady i dywizye, a zostaiących pod rozkazami jeneralnego sztabu woyska liniiowego; które to roty wyborne stanowiąc woysko, z staremi francuzkiemi grenadyerami równać się będą mogły. To stałe, zawsze w obozie znayduiące się i z natury służby swoiéy dostatecznie we wszystko opatrzone woysko, małaby stratę przez woynę poniosło.

Takim sposobem będą warowne mieysca nasze nad Renem, nasze składy morskie w Helder, nad Mozą, Skaldą, w Bulonie, Cherburgu, Breście, l'Orient, Rochefort, Tulonie i w Genuy strzeżone przez potęgę tym sposobem złożoną, iż 30000 ludzi w przeciągu pięciu dni na którymkolwiek napastowanym punkcie brzegów zgromadzonych będzie, i że za pomocą przyspieszaiących środków, których Wasza C. K. Mość w nagłych używasz razach, przed upłynieniem 10 dni 60 do 80 tysięcy ludzi zebranych tak z pierwszego powstania, iako też z woyska morskiego, gwardyi departamentowych, żandarmeryi i piątych batalionów znayduiących się w pobliskości wszystkich zagrożonych punktów, a obowiązanych w takich okolicznościach do wyruszenia, będą mogły na zagrożonem zgromadzić się mieyscu; nie licząc do tego pomocy, którąby powstanie drugie i trzecie gwardyi narodowéy sąsiedzkich Departamentów, nadciągnąwszy śpieszno w przypadku bliskiego napadu dadź mogło.

Nie czynię żadnego wniosku względem wystawienia iazdy; sama żandarmeria utworzona z 16000 wybornych ludzi, iest wstanie stawienia każdego czasu dostateczney massy iazdy przeciw napadom, którym zapobiedz musimy. Podówczas, kiedy takowe urządzenie bronić będzie terrytorium Państwa przeciw samym nawet wyobrażeniom napaści, wszystkie odwody i piąte batalliony nieodprawiaiąc iuż więcéy służby

załogowéy, ani też trudniąc się obroną Kraiu, mogą daleko czynniéy i skuteczniéy uzupełnić woysko; co w saméy istocie iest tyle, iak pomnożenie woysk liniowych. — Będziesz Wasza C. K. Mość przez to 100000 Francuzów więcéy pod swoiemi mieć chorągwiami. Na mieysce tych ludzi przyidą co 6 lat inni, wybierani w czasie przyszłych corocznych konskrypcyi. Takowe pomnożenie potęgi nie pociągnie za sobą pomnożenia straty, ponieważ ci ludzie prawie tylko na powszechne śmierci wypadki wystawionemi będą. Wydatki powiększą się przez to o 48 milionów, lecz to powiększenie nie może nawet iśdź w porównanie z niezmiernemi pożytkami, które z tąd wynikaią.

Urządzenie to iest w naywyższym stopniu zachowaczém i narodowém, iest pożyteczném, i konieczném. Francuzi gotowi są na wszystkie ofiary dla dobicia się wolności na morzach. Wiedzą oni, że dopóty uzbroionemi bydź muszą, dopóki ten wielki cel osiągnionym nie będzie.

Po przeczytaniu tego rapportu, podali Radcy Stanu proiekt do uchwały Senatu, który iest następuiącéy istotnéy treści:

Art. 1.) Gwardya narodowa Państwa podzieloną będzie na piérwsze i drugie powstanie (ban), i na pospolite ruszenie (arriére ban). — Art. 2.) Piérwsze powstanie gwardyi narodowéy składać się będzie z mężów 20 do 26 lat maiących, którzy należąc do sześciu klass konskrypcyi przywiedzionych ostatnim razem do czynności nie byli powołani do czynnego woyska, gdy te klassy swoie przystawiały kontyngenta. — Art. 3.) Drugie powstanie składać się będzie z wszystkich do służby zdatnych, 26 do 40 lat maiących mężów, którzy do piérwszego powstania nie należą. — Art. 4.) Pospolite ruszenie składać się będzie z wszystkich zdatnych do służby mężów, 40 do 60 lat maiących. — Art. 5.) Co rok odnawiana będzie szósta część ludzi, składaiących roty (kohorty) piérwszego powstania gwardyi narodowéy; tym końcem przyidą na mieysce konskrypcyonistów naystarszéy klassy, konskrypcyoniści bieżącego roku wybrani. — Art. 6.) Dopóki urządzenie drugiego powstania i pospolitego ruszenia przez uchwałę Senatu do skutku przywiedzionem nie będzie, prawa dla gwardyi narodowéy wydane w mocy swoiéy pozostaną. — Art. 7.) Piérwsze powstanie gwardyi narodowéy, nie może wyruszać za granice Państwa; przeznaczone iest ono do strzeżenia granic, wielkich składów morskich, zbroiowni, twierdz i do odbywania służby tyczącéy się policyi wewnętrznéy. — Art. 8.) Sto rot (kohortow) z piérwszego powstania gwardyi narodowéy, oddanych będzie do rozrządzenia Ministra woyny. — Art. 9.) Potrzebni do rot tych ludzie, będą stosownie do 2go Artykułu ninieyszéy uchwały Senatu z klass konskrypcyi roku 1807, 1808, 1809, 1810, 1811 i 1812 wybrani. — Art. 10) Mężowie do klass roku 1807, 1808, 1809, 1810, 1811 i 1812 należący, którzy się przed ogłoszeniem ninieyszéy uchwały Senatu pożenili, nie będą należéć do rot piérwszego powstania gwardyi narodowéy. — Art. 11.) Klassy roku 1807 i 1808, będą piérwszy raz w roku 1814tym przez konskrypcyę roku 1813 i 1814 odnowione.

Ta uchwała Senatu została do umyślnie wyznaczonéy Kommissyi odesłaną, a Senat odłożył swoie posiedzenie na dzień 13ty b. m. na którém Hrabia Lacepede zdawał w imieniu rzeczonéy Kommissyi sprawę o téy uchwale Senatu.

N. Cesarz i Król potwierdził wyrokiem swoim dnia 14 b. m. wydanym powyższą uchwałę Senatu.

Zwiazek Reński.

Dnia 14 i 15 Marca przeieżdzało wiele gońców w różnych kierunkach przez Frankfórt.

Do Monachium przyiechał francuzki Jen. Brygady Baron de Maureillace ze swoim Adjutantem.

Przez Stuttgard przeieżdzał dnia 16 Marca C. K. francuzki Adjutant Meyard 26go pułku huzarów iadący z Strasburga do Ulmu, a dnia 17go Marca Baron Frereri Adjutant Xięcia Neufchatelskiego, iadący z Innspruka do Paryża.

Gazeta W. Xięstwa Badeńskiego twierdzi, że konie Xięcia Neufchatelskiego do Frankfórtu przybyły.

Konskrypcyoniści W. Xięstwa Bergskiego z roku 1810, 1811 i 1812 do czynnego woyska należący, a tymczasowo za niezdolnych uznani, otrzymali rozkaz stawienia się na dniu 17 Marca w domu Prefektury w Düsseldorf z tém ostrzeżeniem: że niestawiący się konskrypcyonista za zdolnego do służby uważanym i do marszu zniewolo-

nym będzie. Zdatni do służby konskrypcyoniści z roku 1812, będą do iazdy wybrani.

List z Lipska pod dniem 22 Marca pisany donosi, że Xiąże Elchingen (Marszałek Ney), który w nocy z dnia 14go na 15ty Marca tam ziechał, obziéra codziennie przychodzące i wychodzące z tego miasta woyska francuzkie. Woyska te zostaią tam zwyczaynie tylko trzy dni.

Od cztérech niedziel iest w Lipsku Konsulat i Konsul francuzki Pan Theremin.

Xięstwo Warszawskie.

Na mocy Królewskiego wyroku dnia 6. Marca r. b. w Dreźnie wydanego, niewolno nikomu wyprowadzać żyta i pszenicy za granice Xięstwa Warszawskiego, bez otrzymania poprzedniczo paszportów od Ministrów Spraw wewnętrznych i Skarbu. Wydanie paszportu w tym iedynie razie nastąpić może, kiedy żądaiący go, ieżeli iest właścicielem, złoży świadectwo od Prefekta Departamentu: a.) że zapas żyta i pszenicy potrzebie wyżywienia mieyscowéy ludności odpowiadaiący, w gotowém ziarnie na gruncie zostawił; b.) że okolica, z któréy pomienione gatunki zboża wyprowadzone bydź maią, dostateczne zbóż zapasy posiada, i przez wywóz żądanéy ilości na niedostatek narażoną nie będzie; nakoniec c.) że tenże właściciel gruntowy dla powy szych przyczyn znacznego zasobu produktów w okolicy, nie może mieć nadziei przedania na mieyscu téy ilości żyta i pszenicy, iaką chce za granicę wyprowadzić. — Ieżeli żądaiący paszportu iest kupcem i spekulantem, naówczas wydawane od Prefekta świadectwo ma obeymować warunki pod literą b. c. wyrażone; prócz tego powinien bydź tenże kupiec do legitymacyi pociągnięty, kiedy o kupno takowe i z czyiego kommissu zawarł kontrakt, o czém dostatecznie wyłuszczona informacya w témże świadectwie ma bydź obiętą. — Skoro właściciel gruntowy lub kupiec otrzyma od Prefekta dostateczne podług wskazanych form świadectwo, naówczas przy braniu paszpor u od Ministra Skarbu, winien natychmiast zapłacić cło po Złotych polskich trzy od każdego korca żyta lub pszenicy, do wyprowadzenia za granicę tymże paszportem dozwolonych.

Dnia 28. Marca po południu, stanął most łyżwowy na Wisle pod Warszawą.

Prusy.

Z Berlina d. 28. Marca. — Dnia 25 b. m. wyruszyły z tąd do Szląska Branderburski pułk kiryssierów, pułk dragonów Nowéy Marchii i piérwszy wschodni -pruski batalion grenadyerów, które tu dotychczas stały na załodzę.

Dnia 26 b. m. wyruszył z tąd batalion karabinierów pułku gwardyi pieszéy do Potsdamu, a batalion strzelców gwardyi do Szląska.

Dnia 27 b. m. przyiechał do tuteyszéy stolicy Królewski Jenerał-Porucznik Hrabia Tauenzien z Treptowa nad Regą.

JW. Hardenberg Kanclerz Stanu, wydał tu następuiące rozporządzenia:

I. Gdy nastąpić maiący przechód wóysk francuzkich pod rozkazami JW. Marszałka Państwa Xięcia Reggio, iest skutkiem nayzupełnieyszego z Francyą porozumienia, przeto woyska te, iako do mocarstwa przyiacielskiego należące z szacunkiem i uprzeymością przyimowane, oraz żywione bydź powinny. Z względu więc na ten stosunek i z wszelkiém ochronieniem tuteyszych mieszkańców ogłosi Władza przyzwoita niebawnie zasady, podług których kwatéry i żywność woyskóm tym dawane bydź maią. Wreście zapewnił pomieniony Marszałek Pa twa, że woyska iego wszędzie iak nayśc eyszą karność zachowywać będą. — W Berlinie dnia 25 Marca 1812.

II. Zamiarem iest Jego K ólewskiéy Mości, ażeby bawiące w tuteyszéy stolicy Cesarsko-francuzkie woyska u wszystkich właścicielów domów i czynszowników bez wszelkiego wyiątku pomieszczone zostały, i żeby ten ciężar stosownie wszyscy równo znosili. Nikt więc, z iakiegokolwiekbadź stanu nie może się wyłamywać od dopełniania rozporządzeń przez Kommissyę żywności w téy mierze wydanych; owszém każdy iest obowiązany pod surową i natychmiast nastąpić maiącą exekucyą przyiąć każdego francuzkiego woyskowego zgłaszaiącego się z kwaterniczym biletem, i żywić go przez czas nieiaki. O obydwóch tych przedmiotach, iako tez o całym tym kwaterunku ogłoszone b dą natychmiast szczegółowe rozporządze ia. (*Tu następuią dalsze obiaśnienia.*) — N. Pan spodziéwa się po dowiedzionym obywatelskim sposobie myślenia mieszkańców Berlina, iż gorliwie o to starać się będą, aby to rozporządzenie należycie

dopełnianém było. Za to zaś dla sprawienia im ile możności ulgi, poczynione będą natychmiast w porozumieniu się z JW. Marszałkiem Państwa Xięciem Reggio przygotowania, w celu pomieszczenia iedney części woyska w koszarach, i żywi nia go tamże.

W Berlinie dnia 2. Marca 1812.

Wyszły ieszcze prócz tego dwie rozporządzenia oznaczaiące stosunek, iaki maią francuzkie pieniądze, miary i wagi z pruskiemi.

Multany i Wołoszczyzna.

Z Bukarestu d. 29. Lutego. — Teraz nadeszły tu dokładnieysze doniesienia o wyprawie Jenerała Lieven z Galaczu na prawy brzég Dunaiu przedsięwziętey. Połączywszy załogi Braiłowa i Izmaiłowa, oraz kantonuiące tamże pułki Kozaków, pociągnął przez Mączyn do Babadaghy i Deli Hadzy Kiöy. Gdy w téy okolicy nie było żadnego korpusu woyska tureckiego, zdaie się więc, iż przedsięwzięcia tego zamiarem było zabranie w niewolą poddanych tureckich, którzy od nieiakiego czasu do swoich powrócili domów. Lecz gdy ci wszyscy poszli w ucieczkę, a stan lodu na Dunaiu wielkiém groził niebezpieczeństwem, więc Jenerał Lieven nic nie wskórawszy odprowadził w kilka dni swoie woyska na dawne ich stanowiska.

Głoszą, iż Jenerał Tuczkoff posunął się z innym korpusem przez Mankalę aż do Kawarny, zabrał kilkunastu ludzi w niewolą i zdobył znaczną liczbę bydła i żywności.

Jen. Hrabia Langeron przybył tu d. 27. b. m. z Giurgewo. Przy iego odieździe z tego miasta był Dunay zupełnie zatamowany. Lód ieszcze stał wprawdzie, lecz był iuż wysoką wodą wzniesiony.

Goniec z Petersburga przywiózł Jenerałom Langeron, Sass i Essen krzyże orderu S. Włodzimierza piérwszéy klassy, w nagrodę ich wielkich zasług w ostatniéy kampanii położonych.

Dnia 4. Marca. — Pełnomocnicy tureccy nie maią ieszcze żadnych wiadomości z Konstantynopola. Przed kilkoma dniami przybył tu Tatar starego Czapana Oglu do iego syna, co było powodem do rozszérzenia wieści, iakoby przybył goniec Dywanu. Czapan Oglu przysłał swoiemu synowi 100,000 piastrów, które tenże na utrzymanie korpusu swoiego w Bukareście pożyczył.

Woyska Czapana Oglu posłane z Rusdiwede do Multan odebrały rozkaz, ażeby się zatrzymały i zostały po wsiach w okolicy Fokszanu leżących rozłożone. Officerów zaś umieszczono w samym Fokszanie. Dowodzca ich naczelny posłał im przed kilkoma dniami znowu 15000 piastrów na ich wyżywienie, którą summę u tuteyszych chętnie mu kredytuiących pożyczył kupców.

Nowo mianowani Boiarowie Dywanu złożyli pozawczoray przysięgę przed Senatorem Milaszawiczem, i byli na drugi dzień przez niego naczelnie dowodzącemu Jenerałowi Hrabiemu Kutuzowi przedstawieni. Na mieysce przeszłorocznego Westiera Samurkascha został P. Warlam mianowany Westierem.

Jenerał naczelny Hrabia Kutuzow ozdrowiał iuż i pokazuie się znowu na mieyscach publicznych.

Nie łatwo mogłoby inne w tak niepewném położeniu znayduiące się i tak blisko teatru woyny leżące miasto, iak Bukarest, mieć tak wiele mieysc publicznych do zabawy, które wszystkie często są nawiedzane.

Z Jass d. 1. Marca. — Dywizya 10ta i 15ta, które tu przybyły, odebrały niespodziéwany rozkaz z Petersburga, ażeby nazad za Dniestr powróciły. Dywizye te maią z powodu wielu marszów znaczną liczbę chorych i maroderów.

Rozmaite Wiadomości.

Mówią w Berlinie (tak się wyrażaią pisma publiczne), że Król Jegomość Pruski zamyśla odbydź podczas wiosny podróż do Wrocławia i Szląska; nie można iednakże o tém ręczyć z pewnością.

Z Bazylei donoszą, iż Hrabia Gottorp (były Król Szwedzki) żyie ciągle bardzo skromnie w oberzy pod Bocianem. Ma tylko iednego służącego, pokazuie się rzadko publicznie, kontentuie się prostą wstęgą orderową, i obcuie tylko z kilkoma osobami. Twierdzą, iż znowu chce się żenić.

Tenże Hrabia, kazał ogłosić w Bazylei drukiem to, co następuie: „Hrabia

Gottorp uwiadamia, że iako Poddany Króla Jmci Duńskiego, pisać będzie od dnia 29. Lutego imie swoie: Gottorf. "
W Bazylei dnia 17. Lutego 1812.

Gustaw Adolf Hrabia Gottorp.

Pan Baron Serra, Cesarsko francuzki Poseł przy Dworze Królewsko - Saskim, zatrudnia się w Dreźnie drukowaniem Komentaryuszów de bello Sarmatico, które za 3cią część i dalszy ciąg Kommentaryusza iego de bello Germanico roku 1806 i 1807 w Paryżu wydanego, uważać należy.

W przyszłą Sobotę dnia 11. *b. m. dana będzie w tuteyszym teatrze trajedya* Bianca della Porta, *napisana przez zawcześnie zmarłego drammatycznego Poetę Henryka Józefa* de Collin. *Dochód reprezentacyi przeznaczony iest na pomnik* (obaczyć 73 Numer Gazety Lwowskiey z roku 1811.), *który temu świetnemu Rymotworcy będzie wystawionym, a na który była także i w* Galicyi *składka. Towarzystwo aktorów polskich połączyło się z niemieckiém dla uczczenia godnie pamiatki Męża, który iako celuiący Autor ma prawo do szacunku wykształconych ludzi każdego Narodu. Aktorowie polscy będą zatém przed reprezentacyą niemiecką święcić pamięć tego Męża, do czego umyślnie zrobione są wiersze. Mieszkańce Lwowa uznaiąc świetne pomienionego Rymotworcy zasługi będą tém pewniey obchodu tego uczestnikami, ile że teraz iuż loże i mieysca są zamówione.*

Meteorologiczne postrzeżenia we Lwowie od 1. *do dnia* 2. *Kwietnia* 1812.

Dnie.	Czas postrzeżenia	Barometr.	Ciepłomierz Reaumura.	Wilgociomierz *)	Kierunek Wiatrów.	Odmiany powietrza.
1	Wsch. Słońc.	27, 11, 3.	† 0, 5.	85.	P. mocny.	pochmurno.
	2. po połud.	28, 1, 5.	† 2, 4.	53.	P. średni.	pogoda
	10. w nocy	28, 2, 7.	— 1, 7.	56, 5.	P. słaby.	pogoda
2	Wsch. Słońc.	28, 2, 8.	— 3, 8.	62, 7.	P. W. słab. pot. moc.	iasno
	2. po połud.	28, 2, 0.	† 4, 3.	48, 6.	W. średni	pogoda
	10. w nocy	28, 1, 0.	† 1, 9.	59, 1.	W. średni	chmury

*) *Ponieważ znayduiąca się w powietrzu woda ma istotny wpływ na wszystkie istoty, przeto Redakcya sądzi, iż miłą Czytelnikóm swoim uczyni przysługę udoskonalaiąc ogłaszane w tey Gazecie meteorologiczne postrzezenia przez ciągłe okazywanie stanu* Wilgociomierza (*Hygrometru*). *Postrzeżenia, których tu ogłaszaią się wypadki, czynione są regularnie w zwyczaynych godzinach za pomocą umyślnie na to zrobionych Wilgociomierzów, wynalazku Pana* Buissart. *Naywyższy punkt suszy oznaczony iest O. Punkt zaś naywiększey wilgoci zawiera od O na dół licząc* 100 *stopni. Im większa zatém iest liczba podanych stopni, tém wilgotnieysze iest powietrze. Wreście zredukowane są dla dokładności wszystkie stany Wilgociomierza na punkt mrozu; to iest: pokazuie się zawsze iakby stał Wilgociomierz, gdyby podczas będącey w czasie postrzeżeń wilgoci był wystawionym na zimno, które się równa zimnu topnieiącego lodu (O* Reamur*).*